

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **TOLLMÍ INVEST a.s.**, se sídlem Wenzigova 1858/13, Praha 2, zast. Mgr. Pavlem Jakimem, advokátem se sídlem Velké náměstí 116/7, Písek, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2019, č. j. 27177/19/5100-41457-712276, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2021, č. j. 8 Af 37/2019 - 37,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 5. 2021, č. j. 8 Af 37/2019 - 37, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 6. 2019, č. j. 27177/19/5100-41457-712276 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím žalovaný změnil část textu výroku platebního výměru (upřesnil okolnosti a zákonná ustanovení vedoucí k jeho vydání) ze dne 7. 1. 2019, vydaného Finančním úřadem pro hlavní město Prahu (dále jen „správce daně“) na pokutu za opožděné tvrzení daně žalobkyně ve výši 486 Kč. V ostatním výrok rozhodnutí správce daně potvrdil.

[2] V průběhu řízení o žalobě vyrozuměl žalovaný městský soud, že má v úmyslu uspokojit žalobkyni ve smyslu § 62 s. ř. s. ve spojení s § 124 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění zákona č. 283/2020 Sb. (dále jen „daňový řád“). Předseda senátu městského soudu v souladu s § 62 odst. 2 s. ř. s. stanovil k tomuto postupu žalovanému usnesením lhůtu v délce 2 měsíců ode dne doručení tohoto usnesení, tedy konkrétně do 2. 5. 2021. Dne 29. 4. 2021 doručil žalovaný městskému soudu své rozhodnutí podle § 124 odst. 1 daňového řádu, kterým v přezkumném řízení směřujícím k uspokojení žalobkyně zrušil napadené rozhodnutí a řízení zastavil (nové rozhodnutí dle přiložené doručanky doručil žalobkyni dne 27. 4. 2021). Tímto dle žalovaného došlo k uspokojení

žalobkyně. Žalobkyně však uvedla, že se rozhodnutím necítí být uspokojena, a požádala o meritorní projednání její žaloby městským soudem.

[3] Městský soud žalobu usnesením uvedeným v záhlaví odmítl. Uvedl, že „na základě přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí bylo rozhodnutí o pokutě zrušeno. Výrokem žalobou napadeného rozhodnutí tak žalobce nemůže být na svých právech zkrácen přímo ani v důsledku porušení jeho práv v předcházejícím řízení.“. Následně z komentářové literatury odcitoval část týkající se ustanovení § 68 písm. d) s. ř. s. o nepřípustnosti žaloby směřující pouze proti důvodům (odůvodnění) rozhodnutí. Uzavřel, že „vzhledem k tomu, že žalobou napadeným rozhodnutím nemůže být žalobce přímo ani jinak zkrácen na svých subjektivních veřejných právech, je jeho soudní přezkum vyloučen a podanou žalobou je třeba považovat v souladu s § 68 písm. e) s. ř. s. za nepřípustnou. Z tohoto důvodu soudu nezbylo než žalobou podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítnout.“

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla usnesení městského soudu z důvodu jeho nezákonnosti ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Namítala, že městský soud odmítl její žalobu z důvodu, který s. ř. s. nezná, konkrétně s odkazem na nově vydané rozhodnutí, které mělo mít takové účinky, že napadeným rozhodnutím žalovaného již nemohla být zkrácena na svých subjektivních veřejných právech. Nové rozhodnutí však nemohlo být stěžovatelkou napadeno, neboť bylo vydáno dva roky po podání žaloby a napadené rozhodnutí nebylo přezkoumáno podle § 108 daňového řádu. Navíc stěžovatelce nebylo žalovaným plně vyhověno, jak tvrdí městský soud, neboť nebyly naplněny podmínky § 62 odst. 5 s. ř. s. (řízení před městským soudem nebylo zastaveno, návrh byl tímto soudem odmítnut), a nové rozhodnutí žalovaného proto nenabývalo právní moci. Stěžovatelku tak stále stíhá povinnost uhradit pokutu stanovenou napadeným rozhodnutím. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s argumenty stěžovatelky ohledně nezákonného postupu městského soudu. Podle jeho názoru měl městský soud vydat rozhodnutí o zastavení řízení ve smyslu § 62 s. ř. s., nikoliv rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatelka byla účastnicí řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[7] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k přezkoumání napadeného usnesení v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů. Nadto zkoumal, zda napadené rozhodnutí

pokračování

městského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přičemž takové vady neshledal.

[8] Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem stěžovatelky (potažmo žalovaného), že usnesení městského soudu je nezákonné. Jedním z důvodů, kvůli kterému může být usnesení shledáno nezákonné podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., je i jeho nepřezkoumatelnost. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, opřel-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomněl vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (viz např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 - 58, rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74). Za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti; z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto; která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek); jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním; která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS).

[9] V napadeném usnesení a jeho odůvodnění není srozumitelně vyjádřeno, zda městský soud odmítl žalobu žalobkyně z důvodu jejího brojení pouze proti důvodům rozhodnutí ve smyslu § 68 písm. d) s. ř. s., či zda se jednalo o návrh nepřipustný ve smyslu § 68 odst. e) s. ř. s. Zároveň však Nejvyšší správní soud konstatuje, že v projednávané věci by se v obou případech jednalo o nezákonný postup městského soudu.

[10] Pro pochopení správního postupu je nutno zrekapitulovat průběh řízení v projednávané věci. V řízení o žalobě stěžovatelky obdržel městský soud dne 6. 1. 2021 vyrozumění žalovaného o záměru uspokojit stěžovatelku ve smyslu § 62 s. ř. s. vydáním nového rozhodnutí ve „zvláštním“ přezkumném řízení podle § 124 daňového řádu. Žalovaný ve lhůtě stanovené městským soudem vydal toto nové rozhodnutí, kterým zrušil napadené rozhodnutí o uložení pokuty a řízení zastavil. Stěžovatelka se jasně vyjádřila, že tímto postupem uspokojená není. Konkrétně konstatovala, že „(d)ůvodů je více a mimo jiné i pro (nedůvodné, byť zákonné) zkrácení náhrady na soudním poplatku, což odmítá“.

[11] Ustanovení § 62 s. ř. s. stanoví:

(1) Dokud soud nerozhodl, může odpůrce vydat nové rozhodnutí nebo opatření, popřípadě provést jiný úkon, jimiž navrhovatele uspokojí, nezasáhne-li tímto postupem práva nebo povinnosti třetích osob. Svůj záměr navrhovatele uspokojit sdělí správní orgán soudu a vyžádá si správní spisy, pokud je již soudu předložil.

(2) Předseda senátu stanoví lhůtu, v níž je třeba rozhodnutí vydat, opatření nebo úkon provést a oznámit je navrhovateli i soudu; uplyne-li tato lhůta marně, pokračuje soud v řízení.

(3) Dojde-li oznámení odpůrce podle odstavce 2 soudu, vyzve předseda senátu navrhovatele, aby se ve stanovené lhůtě vyjádřil, zda je postupem správního orgánu uspokojen. Zmeškání této lhůty nelze prominout.

(4) Soud řízení usnesením zastaví, sdělí-li navrhovatel, že je uspokojen. Soud řízení zastaví i tehdy, nevyjádří-li se takto navrhovatel ve stanovené lhůtě, jestliže ze všech okolností případu je zřejmé, že k jeho uspokojení došlo.

(5) Rozhodnutí, opatření nebo úkon podle odstavce 1 nabývá právní moci nebo obdobných právních účinků dnem právní moci rozhodnutí soudu o zastavení řízení.

[12] Ustanovení § 124 daňového řádu stanoví:

(1) Domáhá-li se navrhovatel ve správním soudnictví zrušení rozhodnutí vydaného správcem daně, může jej správce daně uspokojit změnou nebo zrušením tohoto rozhodnutí v přezkumném řízení.

(2) Přezkumné řízení směřující k uspokojení navrhovatele ve správním soudnictví provede správce daně, který ve věci rozhodl v posledním stupni; ustanovení o nařízení přezkoumání rozhodnutí se nepoužijí.

(3) K novým skutečnostem a návrhům na provedení nových důkazních prostředků, které navrhovatel ve své žalobě neuvedl, správce daně v rámci přezkumného řízení směřujícího k uspokojení navrhovatele ve správním soudnictví nepřihlíží.

(4) V rámci přezkumného řízení směřujícího k uspokojení navrhovatele ve správním soudnictví nelze změnit rozhodnutí v neprospěch navrhovatele.

(5) Proti rozhodnutí vydanému v rámci přezkumného řízení směřujícího k uspokojení navrhovatele ve správním soudnictví nelze uplatnit opravné prostředky.

[13] Institut uspokojení navrhovatele byl zakotven v s. ř. s. jako speciální (smírný) způsob ukončení soudního řízení. Žalovanému se jím dává prostor, aby napravil své pochybení (například nahradil své původní rozhodnutí novým, vydaným ve zvláštním přezkumném řízení podle § 124 daňového řádu), pokud po zahájení řízení před soudem shledá, že navrhovatel namítá nezákonnost rozhodnutí či vady v postupu žalovaného oprávněně. Pokud navrhovatel oznámí soudu, že se takovým postupem žalovaného cítí být uspokojen, soud řízení zastaví (§ 62 odst. 4 s. ř. s.). Právní mocí usnesení o zastavení řízení nabývá právní moci i nové rozhodnutí žalovaného (§ 62 odst. 5 s. ř. s.).

[14] Pokud se však navrhovatel necítí být novým rozhodnutím žalovaného uspokojen, pak má s ohledem na svá dispoziční oprávnění v řízení možnost takové smírné řešení odmítnout. V této situaci se tedy neuplatní § 62 s. ř. s., soud není oprávněn zastavit své řízení pro uspokojení navrhovatele, musí dále pokračovat v řízení, jako kdyby žádné nové rozhodnutí žalovaného vydáno nebylo, a věc musí meritorně projednat (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2010, č. j. 3 Ads 148/2008 - 70).

[15] V projednávané věci stěžovatelka oznámila, že se necítí být novým rozhodnutím žalovaného uspokojena. Městský soud tedy správně nepokračoval v postupu podle § 62 s. ř. s. a správně řízení nezastavil. Nesprávně však považoval nové rozhodnutí žalovaného za pravomocné. Jak již bylo vysvětleno shora, právní moci by nové rozhodnutí nabylo až právní mocí usnesení o zastavení řízení. Protože nebyly splněny podmínky

pokračování

ani pro zastavení řízení podle § 62 s. ř. s., ani pro odmítnutí návrhu kvůli novému rozhodnutí žalovaného vydanému podle § 124 daňového řádu, neboť to nenabýlo právní moci a nemělo žádné právní účinky, měl městský soud pokračovat v meritorním projednání žaloby.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že usnesení městského soudu trpí částečně vadou nepřezkoumatelnosti a částečně nesprávným právním posouzením, kasační stížnost je důvodná, a tak podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[17] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského (městského) soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský (městský) soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[18] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského (městského) soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne krajský (městský) soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2021

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu